

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.995/2020/7. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím2) II. rendű

Felperes3

(Cím2) III. rendű

A felperesek képviselője:

Szűcs Péter Ügyvédi Iroda

(Cím7,

ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Guzrán Barna ügyvéd

(Cím8)

Az alperesi beavatkozó:

Alperesi beavatkozó1

(Cím5)

Az alperesi beavatkozó képviselője:

Csuka és Társa Ügyvédi Iroda

(Cím6,

ügyintéző: dr. Bardovits Anett ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.183/2019/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 28.P.21.358/2014/90.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott részét – a felpereseknek járó elsőfokú perköltségre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, a III. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, a felpereseket megillető elsőfokú perköltség tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és annak összegét 2.198.705 (kétmillió-százkilencvennyolcezer-hétszázöt) forintba szállítja le.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek együttesen 95.250 (kilencvenötezer-kétszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. és II. rendű felperesek gyermeke, a III. rendű felperes 2013. május 23-án súlyos agyi oxigénhiányos állapotban született, azóta is állandó ápolásra szorul, állapotában jelentős javulás nem várható.

[2] A III. rendű felperes aktív mozgást szinte nem végez, passzívan fekszik a hátán, kontaktusba nem vonható, nála az akaratlagos mozgási tevékenységek és szellemi működések teljes körére kiterjedő maradandó idegrendszeri károsodás áll fenn.

[3] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a III. rendű felperes születéskori asphyxiájából eredő, az I-III. rendű felperesekre háramló károkért. A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét azzal hagyta helyben, hogy annak indokolását részben megváltoztatta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek keresetükben a III. rendű felperes egészségkárosodottan történő születésével kapcsolatban felmerült vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését. A III. rendű felperes – egyebek mellett – 24.000.000 forint nem vagyoni kártérítést igényelt.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, eltúlzottnak találta az I-III. rendű felperesek valamennyi kártétel tekintetében előterjesztett követelését.

[6] Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító ellenkérelmében szintén a kereset elutasítását kérte, az összecszerűség körében érdemi észrevételt nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével különböző jogcímenek vagyoni és az I-II. rendű felperes részére személyenként 11.000.000 forint és kamatai, míg a III. rendű felperes részére 24.000.000 forint és kamatai nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Perköltségként az I-III. rendű felperesek részére 3.298.057 forintot ítelt meg.

[8] A III. rendű felperes nem vagyoni kárigénye tekintetében kifejtette, hogy a káreseménnyel okozati összefüggésben ellehetetlenült az a kilátása, hogy egy teljes és egészséges életet éljen le. Utalt arra, hogy a III. rendű felperes nagyon súlyos egészségkárosodást szenvedett, fejét se tartani, se mozgatni nem tudja, ülni, beszélni, nyelni nem képes, székletét, vizeletét nem tudja tartani, végtagjai merevek, csípőficama van.

[9] Indokolása szerint a gyermek mozgásfejlődése és kognitív képessége legfeljebb fél éves csecsemő szintjén áll, állapotában javulás nem, azonban romlás várható.

[10] Álláspontja szerint ez a károsodás a III. rendű felperest nemcsak a teljes és egészséges élettől fosztotta meg, hanem a pusztá létezésen kívül voltaképpen mindentől, ami az élet élvezetét, aktív vagy passzív megélését jelenti. Utalt arra is, hogy a hiányokon túlmenően pl. a mozgatással vagy a nyílt seb savas égetésével járó fájdalom szenvedéssel, gyenge immunrendszere és a nyílt seb pedig az egészségtromlás folyamatos kockázatával, állandó közvetett életveszéllyel jár.

[11] Fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság az élet lényegétől való megfosztáshoz képest csak jelképesnek tekintette a III. rendű felperes által követelt 24.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, amely állítása szerint a gazdaság teljesítőképességét is figyelembe véve a bírói gyakorlat alapján is inkább visszafogottnak tekinthető.

[12] Részben megalapozottnak találta a felperesek jogi képviselőjük munkadíjával kapcsolatos igényét is. E körben utalt arra, hogy az iratok szerkesztéséhez, az ügyben kifejtett ügyvédi tevékenységhez részben orvosi, részben speciális egészségügyi jogi ismeretek voltak szükségesek, de még így is több mint 5 évig húzódott a per. Erre tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet főszabálya szerint (a továbbiakban: IM rendelet) megállapítható 1.731.264 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjhoz képest annak másfélszeresében, 2.596.896 forint + áfa összegben állapította meg a felperesek jogi képviselőjének munkadíját.

[13] Az I-II. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, – egyebek mellett – a III. rendű felperest megillető 24.000.000 forint nem vagyoni kártérítést 21.000.000 forintra szállította le a késedelmi kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett, míg az I-III. rendű felpereseket megillető perköltség összegét 1.641.000 forint + áfa összegre mérsékelte.

[14] A III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a gyermek egészségkárosodása olyan kirívóan nagy mértékű, amely életének minden területén életfogytig tartóan gátolja személyiségének kibontakozását. Utalt arra, hogy a III. rendű felperest és szüleit ért nem vagyoni sérelmek kompenzálására alkalmas pénzösszeg meghatározásakor iránymutatóként szolgálnak azok a bírósági ítéletek, amelyekben a károsultakat hasonló súlyosságú nem vagyoni károsodás érte. Érvelése szerint nyilvánvaló, hogy az esetek között nem áll fenn teljes azonosság, ezért a megítélt nem vagyoni kártérítések összege nem lehet teljesen azonos, csupán nagyságrendjükben kell arányosságot mutatniuk.

[15] Rámutatott arra, hogy a III. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés számottevően magasabb összegű, mint amit a becsatolt bírósági ítéletek szerint hasonló időszakban, hasonló súlyosságú egészségkárosodást elszenvedett károsultak részére a bíróságok megítéltek, ezért a nagyságrendi aránytalanságok kiküszöbölése végett a nem vagyoni kártérítés összegét – 2.000.000 (helyesen 3.000.000) forinttal – 21.000.000 forintra leszállította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak részbeni hatályon kívül helyezését, és tartalmilag a III. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés, továbbá a részükre járó perköltség vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

[17] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 355. § (1)-(4) bekezdéseit, az Alaptörvény XV. cikkét, valamint az IM rendelet 3. § (1), (2) és (6) bekezdését jelölték meg.

[18] Érvelésük szerint a másodfokú bíróság kirívóan okszerűtlen bizonyítékértékelést valósított meg, mivel a nem vagyoni kártérítés összecszerűsége körében „bizonyítékként” értékelte az általuk a keresetpontosítás mellékleteként becsatolt ítéleteket. Nem értettek egyet azzal, hogy a III. rendű felperes részére az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege számottevően magasabb lett volna, mint amit a becsatolt ítéletek hasonló időszakban, hasonló súlyosságú károsodás esetén mutattak. Hivatkoztak arra, hogy a bírói gyakorlat 2008-2010. évi ár- és értékviszonyok mellett 20.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést talált megalapozottnak a III. rendű felpereshez hasonló súlyosságú káresemény kompenzálására.

[19] Álláspontjuk szerint a hasonló ügyekben folytatott ítélkezési gyakorlat nem szűkíthető le a „műhiba” ügyekben hozott ítéletekre. Kifogásolták, hogy az az ítélkezési gyakorlat, amely szerint a gazdasági társaságok a károsultak vonatkozásában magasabb összegű nem vagyoni kártérítésre kötelezettek mint az egészségügyi szolgáltatók, sérti az Alaptörvény XV. cikke szerinti törvény előtti egyenlőség elvét. Hangsúlyozták, hogy a kártérítés mértéke és ezzel a régi Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdéseiben foglalt teljes kártérítés megvalósulása nem függhet a károkozó személyétől.

[20] Érvelésük szerint a III. rendű felperes részére igényelt 24.000.000 forint nem vagyoni kártérítés összege jóval alatta marad a hivatkozott kártérítési ügyekben megítélt nem vagyoni kártérítési összegeknek, amely sérti a régi Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdésében foglalt teljes kártérítés elvét, az Alaptörvény hivatkozott rendelkezését, így súlyos diszkriminációt jelent a III. rendű felperes vonatkozásában.

[21] A felperesek kifogásolták a perköltség összegének a leszállítását is. Kiemelték, hogy az IM rendelet 3. § (6) bekezdése lehetővé teszi a perköltség megállapítása során az egyéb tényezők, így az elvégzett munka mennyiségének, minőségének és az ügy bonyolultságának az értékelését is. Érvelésük szerint a jelen ügy bonyolultnak volt tekinthető, valamint a jogi képviselő ellátása érdekében kifejtett tevékenység idő- és munkaigényes volt. Hangsúlyozták, hogy mivel a másodfokú bíróság az ügy bonyolultságát megállapította, ezért a fenti jogszabálynak megfelelően alkalmazott szorzóval az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét nem szállíthatta volna le.

[22] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[23] Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó biztosító felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[24] A felülvizsgálati kérelem túlnyomó részben alapos.

[25] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 270. § (2) és a 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések tekintetében vizsgálta felül.

[26] A felülvizsgálati kérelemben a III. rendű felperes a jogerős ítéletet a nem vagyoni kártérítés tekintetében támadta, és e vonatkozásban megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, valamint a régi Ptk. 355. § (1)-(4) bekezdéseit jelölte meg.

[27] A Kúria a III. rendű felperes régi Pp. 206. § (1) bekezdésére történt hivatkozásával kapcsolatban kiemeli, hogy abban az esetben van lehetőség a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, s ennek eredményeképpen a tényállás megváltoztatására, ha a jogerős határozat iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.).

[28] A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság arra tekintettel csökkentette a III. rendű felperes elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítését, mert álláspontja szerint számottevően magasabb összegben került meghatározásra, mint amit a becsatolt bírósági ítéletek szerint hasonló időszakban, hasonló súlyosságú egészségkárosodást elszenvedő károsultak részére a bíróságok megítélnek. Nem vitatható, hogy az elsőfokú bíróság hiánytalanul számba vette mindazokat a nem vagyoni hátrányokat, amelyeket az alperes károkozó magatartása következtében a III. rendű felperes elszenvedett. Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a III. rendű felperes súlyos egészségkárosodását, az ennek következtében kialakult állapotát, illetve azt, hogy önálló életre kilátása sincs, egész életében mások gondozására fog szorulni. Mérlegelése körébe vonta azokat a körülményeket, amelyek jelentőséggel bírnak a döntés meghozatalánál, és azokat súlyuknak megfelelően helyesen értékelte.

[29] Megalapozottan hivatkozott a III. rendű felperes arra, hogy a becsatolt, hivatkozott határozatok nem bizonyítékok, ezért értékelésük nem tartozik a régi Pp. 206. § (1) bekezdése körébe. Nem vagyoni kárigény esetén a bíróságnak az ügy elbírálására irányadó, a régi Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján az a kárpótlást kell megállapítania, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Ennek meghatározásánál a személyi sérelem súlyát, következményeit, valamint az egyedi körülmények mellett a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseit kell mérlegelnie, figyelembe vennie. Mivel a másodfokú bíróság kizárólag azon az alapon csökkentette a III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét, hogy az nem felel meg a hasonló időszakban, hasonló súlyosságú egészségkárosodást elszenvedett károsultak vonatkozásában kialakított és a becsatolt ítéletekben tükröződő ítélkezési gyakorlatnak, ezért a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a bírói gyakorlatra tekintettel a hasonló súlyosságú esetek figyelembevételével eltúlzottan állapította-e meg az elsőfokú bíróság a III. rendű felperest megillető kártérítés összegét 24.000.000 forintban.

[30] Kiemeli a Kúria, hogy a másodfokú bíróság a III. rendű felperes nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásával összefüggésben csupán arra utalt a jogerős ítéletben, hogy a becsatolt bírósági ítéletekben kifejeződő bírói gyakorlatból – álláspontja szerint – nem az elsőfokú bíróság által meghatározott, hanem annál 2.000.000 forinttal (helyesen: 3.000.000 forinttal) alacsonyabb kárpótlási összeg indokolt. A Kúria a másodfokú bírósággal e vonatkozásban nem értett egyet, a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság által, leszállítással és mérlegelés alapján megállapított nem vagyoni kártérítés mértéke nem felel meg káresetkori értékviszonyoknak és a becsatolt, valamint egyéb, fellelhető, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseknek, az elsőfokú bíróság értékelte megfelelően a hasonló ügyekben

kialakult bírói gyakorlatot, a másodfokú bíróságnak az ezzel ellentétes megállapítása téves, nem megalapozott, e körben az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem volt kellő indok.

[31] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben hivatkoztak az elsőfokú perköltség leszállítása vonatkozásában az IM rendelet 3. § (1), (2) és (6) bekezdésének a megsértésére is.

[32] Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a másodfokú bíróság nem látta indokoltnak a felpereseket megillető perköltség IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerinti magasabb összegben történő megállapítását, mivel megítélése szerint a régi Pp. 81. § (2) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj az ügy bonyolultsága mellett is megfelelően ellentételezte a jogi képviselő ellátása érdekében kifejtett ügyvédi tevékenység munka- és időigényességét. Rámutat a Kúria: e körben jogszabálysértés nem állapítható meg, ugyanis az IM rendelet 3. § (6) bekezdésének az alkalmazása ugyanúgy opcionális a bíróságok számára, mint a régi Pp. 81. § (2) bekezdése szerinti perköltségszámítás. Mivel a másodfokú bíróság a fellebbezések elbírálása során, az alperes fellebbezésében foglaltak alapján diszkrecionális jogkörében dönthetett az IM rendelet 3. § (6) bekezdésében foglaltak alkalmazásáról vagy annak mellőzéséről, ezért jogszabálysértés e vonatkozásban fel sem merülhetett.

[33] Mivel a másodfokú bíróság, illetve a Kúria döntése folytán a felperesek az elsőfokú eljárásban teljes egészében pernyertesek lettek, ezért a Kúria az elsőfokú perköltségről a régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, az elsőfokú bíróság által helyesen meghatározott pertárgyérték alapulvételével rendelkezett. Figyelemmel az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésére, a másodfokú bíróság indokaival egyetértve, a Kúria a felpereseket illető elsőfokú perköltség összegét a pertárgyértékhez igazodóan 1.731.264 forint + áfa összegben határozta meg.

[34] A Kúria a kifejtettekre tekintettel, a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését részben hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a III. rendű felperes javára nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező rendelkezését a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával a felpereseknek járó perköltség vonatkozásában azt megváltoztatta.

Záró rész

[35] A felülvizsgálati kérelem részbeni eredményessége folytán a Kúria az alperest a régi Pp. 270. § (1) bekezdésének utaló rendelkezése folytán alkalmazandó 81. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felperesek részére a jogi képviselőjükkel felmerült felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére, amelynek összegét az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a 4/A. § szerint általános forgalmi adóval növelten állapította meg.

[36] A felperesek költségmentessége folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati pertárgy érték alapján számított felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes illetékmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

[37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a benyújtásakor hatályban lévő vészhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[38] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdésének e) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. június 2.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM